

Erik Albert Johannessen:

Noen uttaleregler for italiensk og latin

1. Italiensk og latin (som uttales som italiensk) kjennetegnes av en klar, vel-artikulert uttale og relativt stor overensstemmelse mellom skrift og uttale.
2. Vokalene er vanligvis lysere og åpnere enn på norsk, spesielt de trykksterke. Noen trykksterke e kan få en antydning av æ (ϵ), mens trykksvak e i slutten av et ord får en anelse av ø (ø), de andre vokalene kan i samme trykksvake posisjon bli litt mindre åpne: che volete = ke våletø, pie = piø, ch'é = kø
3. Italiensk i uttales meget spissere enn på norsk.
4. Husk at o utales å, u uttales lukket o.
5. Når to vokaler står ved siden av hverandre og skal synges på én note, beholder den trykksterke vokalen (eller hvis begge er trykksvake: den mest åpne vokalen) sin uttale, mens den andre blir gjort til "semikonsonant". slik at de to vokalene i praksis utgjør én stavelse.

o og u blir w, som første lyden i engelsk weather: si en lukket o og ha en "en smak av overtenner mot underleppen"

greco 'é' capon = grekwe kapånn

quía = kwia

buón = bwån

áuge = awdsje

sáanguine = sãngwine

i blir j (NB: En mellomting av i og j.)

Eks.:

cúius = kojos

O s'ió = åssjá

chi vién = ki vjen

éius = Ejos

vói = våj

6. c og g foran i og e får uttalen forandret til henholdsvis tsj og dsj.

cruce = krotsje

dulcis = doltsjis

Virgine = virdsjine

auge = awdsje

7. Med s foran ci og ce blir uttalen sji og sje.

8. Når ci og gi etterfølges av en vokal, forsvinner i-uttalen, men c og g beholder sin endrede uttale.

Lasciáte mi = lasjatemi

9. h mellom c/g og i/e eliminerer lydforandringen.

che = ke

chi = ki

39

10. h uttales ikke: ahimé = ajme (NB! j er en mellomting av i og j)
homine = åmine

11. gn uttales nj, gl uttales lj, z uttales ts.

rognon = rånjån

becazze = bekattse

12. Trykket i et flerstavelseord ligger vanligvis på nest siste stavelse. I teksten til de italienske og latinske sangene er det satt inn aksenter der hvor trykket ligger på andre stavelser.